

S T A D I A

HELSINGIN AMMATTIKORKEAKOULU

VISUAALISIA EROJA YLEISRADION INSERTITUOTANNOISSA

Viestinnän koulutusohjelma
Audiovisuaalisen mediatuotannon
suuntautumisvaihtoehto
Opinnäytetyö
6.3.2008

Janne Tolonen

TIIVISTELMÄSIVU

Koulutusohjelma Medianomi		Suuntautumisvaihtoehto Audiovisuaalinen mediatuotanto	
Tekijä Janne Tolonen			
Työn nimi Visuaalisia eroja Yleisradion inserttituotannoissa			
Työn ohjaaja/ohjaajat Teija Voudinmäki			
Työn laji Opinnäytetyö	Aika 6.3.2008	Numeroidut sivut + liitteiden sivut 20 + liitteet	
<p>TIIVISTELMÄ</p> <p>Opinnäytetyössäni pohdin Yleisradion eri tuotantoympäristössä tehtyjen inserttien visuaalisia eroja tekijän näkökulmasta. Työn taustaksi kartoitan Yleisradion kolme toimiympäristöä, joiden tuotantotapa eroaa selvästi toisistaan: TV 1:n lasten- ja nuortenohjelmat, asiaohjelmien <i>Kuningaskuluttajan</i> sekä Alueohjelmat, joissa jälkimmäisessä tehdään lähinnä uutisia.</p> <p>Eri toimintaympäristöjen insertit edustivat eri ohjelmatyyppejä, joiden tuotannoissa toimin visuaalisena tekijänä kolmessa eri roolissa: muun muassa leikkaajana, kuvaajana ja valaisijana. Ensimmäinen insertti on viihdeohjelman henkilökuvaa, jossa olin kuvaajana. Toinen insertti on asiaohjelmaan <i>Kuningaskuluttaja</i>, jossa olin kameramiehenä. Kolmas insertti on nuortenohjelmaan, jossa toimin insertin kuvaaja-leikkaajana. Neljäs insertti tehtiin myös nuortenohjelmiin, jossa toimin niin ikään apulaiskuvaajana.</p> <p>Vertailin inserttien kuvailmaisun sisältöjä, ja suurimpia eroja löytyi leikkaustyylisestä, valaisusta ja kamerajalustan käytöstä.</p> <p>Loppupuolella työtäni pohdin, kuinka toteutus ja visiot onnistuivat.</p>			
Teos/Esitys/Produktio Visuaalisia eroja Yleisradion inserttituotannoissa 4 inserttiä, DVD-tallenne			
Säilytyspaikka Taideteollisen korkeakoulun kirjasto, Aralis-kirjastokeskus			
Avainsanat Insertti, inserttituotanto, YLE, Yleisradio			

Degree Programme in Media		Specialisation Audiovisual Media Production
Author Janne Tolonen		
Title Visual Differences In The Production Of Inserts in Yleisradio		
Tutor(s) Teija Voudinmäki		
Type of Work Final Project	Date 6. March 2008	Number of pages + appendices 20 + 3
<p>The final project considers visual differences in the production of inserts in Yleisradio in different production environments. The differences are viewed by the author. Three publications in Yleisradio were taken under examination. The operational environments are clearly different from each other. The study is concerned with children's and youth programs in TV1, Kuningaskuluttaja documentary as well as local programs such as news.</p> <p>For the final project, three different kinds of roles were considered, namely those of the editor, cameraman and lighter. The first insert was a profile made for an entertainment program and reviewed by the cameraman. The second insert was made for the documentary Kuningaskuluttaja and viewed by the cameraman, as well. The third insert was shot for a youth program and was viewed by the cameraman/editor.</p> <p>In the final work, what was evaluated was the contents of a visual expression. The main differences were found in style of editing, lighting and in use of tripod. At the end of the final work, it is considered how well realization and visualisation succeeded.</p>		
Work / Performance / Project Visual Differences In The Production Of Inserts in Yleisradio		
Place of Storage Aralis Library and Information Center, Helsinki		
Keywords Insert, Production Of Inserts, YLE, Yleisradio		

SISÄLLYS

	s.
1. JOHDANTO	1
2. TUTKIMUSASETELMA JA KÄSITTEET	4
2.1 Tutkimusasetelma	4
2.2 Insertti	5
2.3 Kuvallinen ilmaisu	5
3. KUVALLISEN ILMAISUN MUUTOKSIA YLESSÄ	6
3.1 Kuvallisen ilmaisun muutoksia Yleisradion nuortenohjelmissa	6
3.2 Kuvallisen ilmaisun kehitys kaupallisella sektorilla	8
4. KUVALLISEN ILMAISU YLEN ALUETOIMITUKSISSA	9
4.1 Kuvallista ilmaisua käytännössä	9
4.1.1 Erot alueilla kaventuneet	11
4.2 Kuvallisen ilmaisun eroja YLEn asia- ja viihdeohjelmissa	11
4.3 Kuvailmaisu independent-yhtiöiden inserttituotannoissa	12
5. KUVALLISEN ILMAISUN TEKIJÄNÄ YLEN INSERTTITUOTANNOSSA	13
5.1 Kuvaajana viihdeohjelman henkilökuva-insertissä	14
5.2 Kameramiehenä asiaohjelman tuotevertailu-insertissä	16
5.3 Kuvaaja-leikkaajana nuortenohjelman henkilökuva-insertissä	17
6. YHTEENVETO	18
LÄHTEET	20
. LIITTEET	
Liite 1	
Liite 2	
Liite 3	
Liite 4	

1. JOHDANTO

Kuvallinen ilmaisu on aina kiinnostanut minua. Olen tehnyt työtä erilaisten AV-ohjelmien toimittajana, tuottajana, mutta myös kuvaajana, leikkaajana ja valaisijana. Työskentelen Yleisradion alueohjelmissa radiotuottajana, mutta mielestäni monialaisuus on työssä tärkeää. Päätinkin tehdä opinnäytetyöni kuvailmaisusta ja yhdistää siten kokemustani Yleisradion monialaisena media-ammattilaisena.

Kuvallinen ilmaisu on laaja käsite, joten päätin tutkia sitä ohjelmainserttien avulla. Millaisia eroja inserteissä löytyy? Onko eri ohjelmatyypeillä vaikutusta inserttien kuvakerrontaan? Vaikuttaako tuotantoympäristö inserttien kuvailmaisuun merkittävästi? Mitä nämä erot ovat? Kaikkeen en voi saada vastauksia, joten rajasin tutkimukseni koskemaan Yleisradion ohjelmatuotantojen inserttejä. Seuraavaksi rajasin insertit tiettyihin Yleisradion eri tuotantoympäristöihin ja niissä eri ohjelmatyyppeihin. Aineistoni olisi tälläkin rajauksella jäänyt valtavaksi, joten päätin vielä rajata tutkimukseni koskemaan sellaisia inserttejä, joita olin itse ollut tekemässä. Lopulta valitsin kolme ohjelmatyyppiä, joihin tein insertit erilaisissa kuvailmaisuun liittyvissä ammatillisissa tehtävissä: kuvaajana, kameramiehenä ja kuvaaja-leikkaajana.

Keskeiseksi tutkimustehtäväkseni muodostui selvittää, miten tuotantoympäristö ja ohjelmatyyppi vaikuttavat kuvalliseen ilmaisuun ohjelmainsertissä? Näkökulmani oli erilaisissa ammatillisissa, kuvailmaisuun liittyvissä tehtävissä. Tutkimusmenetelmänäni oli oman työni havainnointi. Lisäksi olen käyttänyt apunani alan kirjallisuutta.

Luvussa kaksi esittelen tutkimusasetelman ja määrittelen käsitteet. Keskeisiä käsitteitä ovat insertti ja kuvallinen ilmaisu. Luvussa kolme esittelen työni taustaksi Yleisradion kuvallisessa ilmaisussa ja lasten- ja nuortenohjelmien tuottamissa ohjelmissa sekä yksityisellä sektorilla tapahtuneita muutoksia. Luvussa neljä esittelen Yleisradion aluetuotantoympäristöä ja sen inserttituotantotapoja. Lisäksi esittelen kuvallisen ilmaisun eroja Yleisradion viihde- ja asiaohjelmissa sekä independent-tuotantoyhtiöissä. Viidennessä luvussa kuvaan havaintojani kuvallisen ilmaisun tekijänä kolmessa eri inserttituotannossa. Kuudennessa ja viimeisessä luvussa luon katsauksen tekemääni tutkimukseen, pohdin havaintojani ja luon katseen inserttituotantojen tulevaisuuteen kuvailmaisullisesta näkökulmasta.

2. TUTKIMUSASETELMA JA KÄSITTEET

Tässä luvussa esittelen tutkimusasetelmani ja työni keskeiset käsitteet. Määrittelen kirjallisuuden ja nettilähteiden avulla *insertin* ja *kuvallisen ilmaisuuden* ja mitä minä niillä tässä tutkimuksessa tarkoitan.

2.1 Tutkimusasetelma

Lähdin opinnäytetyössäni tutkimaan kuvallista ilmaisuun, joka on hyvin laaja käsite. Pohdin, miten löytäisin hyvän näkökulman kuvalliseen ilmaisuun? Miten voisin hyödyntää monivuotista kokemustani ohjelmatyön parissa? Miten osaisin yhdistää tutkimuksessa kuvallisen ilmaisuuden ja oman kokemukseni? Rajasin lopulta kuvallisen ilmaisuuden koskemaan inserttejä, sillä niitä olen tehnyt useita erilaisissa rooleissa ja tehtävissä, opiskelu- ja työympäristöissä. Rajasin vielä insertit koskemaan YLE:n tuottamia inserttejä ja sitten rajasin ne inserteiksi, joissa olen itse ollut mukana, nimenomaan kuvallisissa tehtävissä eli kuvaajana, kameramiehenä, leikkaajana tai näihin liittyvässä kaksoistehtävässä. Keskeiseksi tutkimustehtäväkseni muodostui selvittää, miten tuotantoympäristö ja ohjelmatyyppi vaikuttavat kuvalliseen ilmaisuun ohjelmainsertissä? Näkökulmani tässä oli erilaisissa ammatillisissa, kuvailmaisuun liittyvissä tehtävissä.

Tutkimusmenetelmänäni oli oman työni havainnointi. Pyrin kuvaamaan inserttien valmistumisprosessit mahdollisimman tarkkaan reflektoiden omia tekijänratkaisujani, jotka vaikuttivat kuvalliseen ilmaisuun. Lisäksi kuvaan mahdollisimman tarkkaan tuotantoympäristön, jossa toimin, sillä silläkin on vaikutuksensa insertin kuvalliseen ilmaisuun.

2.2 Insertti

Insertti on laaja käsite, ja sen käyttö riippuu käyttötarkoituksesta. Suuren sivistyssanakirjan mukaan insertti on 1) liite, 2) elokuvassa kerronnan kokonaisuuteen ja jatkuvuuteen liittyvä lähikuva jostakin yksityiskohdasta, 3) mainos- tai tiedotustarkoituksessa esitetty katkelma (tulevasta) elokuvasta tai televisio- tai radio-ohjelmasta. Media-alan termistössä insertillä tarkoitetaan 1) kuvanauhalle tai filmille tallennettua erillistä ohjelmaosuutta, joka ohjaamon kautta ajettuna liitetään ohjelmaan, 2) televisio- tai radio-ohjelmassa juonto-osuutta seuraavaa ja juontojen väliin jäävää nauhoitettua tai suorana lähetettävää yksittäisen toimittajan raporttiosuutta, 3) lehtijutun sisällytettyä ja myöhemmin toimitettua yksittäistä jutun osaa, 4) korvaavaa upotuskikkausta videoeditoinnissa (Kuutti 2006, 62.)

Käyttämäni merkitykseen insertistä sopii Leinosen (2004,18) määritelmä:

Tv-insertti on keskimäärin noin kolmen minuutin itsenäinen osio, jota käytetään erityisesti uutis- ja asiaohjelmien osana. Insertin funktiona on syventää studiokeskustelua, sillä insertissä tieto on tiivistetty käyttäen grafiikkaa, nopeampaa leikkaustyyliä ja havainnollisia kuvia. Tv-inserteissä voidaan vedota tunteisiin käyttämällä musiikkia, käyttämällä hidastuksia ja muokkaamalla värimaisemia. Kiteytettynä insertti on välileikkaus, jossa kuvanauhoitetun jakson osa halutaan korvata toisella materiaalilla.

2.3 Kuvallinen ilmaisu

Kuvallinen ilmaisu on tärkeä osa visuaalista viestintää. Kuvallisen ilmaisun osaamisalueita ovat graafinen viestintä, kuva- ja mediataide sekä valokuvaus. Kuvallista ilmaisua kuva- ja mediataiteessa voidaan rakentaa kuvaus- ja leikkausvaiheessa. Kuvausvaiheessa kuvallisen ilmaisun kannalta tärkeässä roolissa on valaistus, kuvakulmat, kuvakoot ja kuvasommittelu. Leikkausvaiheessa kuvan sisältöön voidaan vaikuttaa hidastuksilla, leikkausrytmillä ja mm. erilaisilla efekteillä.

Inserteissä kuvallisella ilmaisulla on tärkeä rooli, sillä se luo jutun tunnelman ja edesauttaa sisäistämään informaation, jota insertti sisältää.

Kuvallinen kerronta riippuu siitä, miten paljon kuvasuunnittelua teokseen on mahdollista tehdä. Toiset ohjelmat voidaan suunnitella valmiimmiksi kuin toiset. Esimerkiksi urheilukisoja tai konsertteja on huomattavasti vaikeampi suunnitella, jos ohjelma tai kappaleiden järjestys eivät ole ohjaajalla jo etukäteen tiedossa. Selvää kuitenkin on, että käytännön ammattitaidolla voi selvitä hyvin kuvakerronnan suunnittelusta ja toteutuksesta.

3. KUVALLISEN ILMAISUN MUUTOKSIA YLEISRADIOSSA

3.1 Kuvallisen ilmaisun muutoksia Yleisradion nuortenohjelmissa

YLEssä on useita eri toimituksia. Toimitukset käsittävät valtakunnallisen ja alueellisen tuotannon. Tämän lisäksi tuotannon kannalta eroavaisuuksia tuo esiin toimitusten erityyppiset funktiot. Esimerkiksi viihdeohjelmissa toteutetaan toisentyypistä kuvallista ilmaisua kuin asiaohjelmissa. Viihteen ja nuortenohjelmien välinen ero on hieman laveampi.

Yleisradion tuotannossa on viime vuosina omaksuttu roimasti vaikutteita kansainvälisistä tuotannoista. Muutos tapahtui 90-luvun alussa, jolloin yhä useampi tv-tuotantoportaan edustaja osallistui kansainvälisille tv- ja filmifestivaaleille. Myös yleisradion linja lisäkoulutukseen ja uudistuksiin muuttui suvaitsevaisemmaksi. Yhä useampi sai mahdollisuuden päästä koulutustilaisuuksiin ulkomaille. Yleisradiossa tehtiinkin tuotannollisia kokeiluja, joista moni jäi lyhytkestoiseksi. Yritystä visuaalisuuden

parantamiseen oli ja se oli samalla myös muutos kohti uudentyyppistä kuvallista ilmaisua. Eräs muutokseen johtaneista syistä oli kilpailun kiristyminen. 1980-luvun lopulla mainosrahoitteinen tv-tuotanto sai yhä vankempaa jalansijaa. Ray Cokesin luotsaama show Music TV:llä *The Most Wanted* sai haaviinsa uudella kuvailmaisella suurilla massoilla. Ilmiöstä puhuttiin ja sitä katsottiin. Yhdellä kameralla toteutetut suorat kamera-ajot ja juontajan seurannat tuntuivat täysin uudentyyppisiltä.

Yleisradiolla oli edessään väistämätön muutos kohti uudempaa kanavailmetta ja uudenlaisia ohjelmaformaatteja. 90-luvulla TV1 huomasi unohtuneiden nuortenohjelmien tarpeellisuuden. TV1:llä siirryttiin viikoittaisiin nuortenohjelmiin sekä kokeiluihin päivittäisistä ohjelmista, kuten *H20*, jota tehtiin joka päivä suorana. Myös *Tiikeri* avasi Yleisradion katseen kohti nuorten maailmaa. YLEn ohjelmakartalle sijoitetut nuortenohjelmat mahdollistivat visuaalisesti nopearytmisen ja osittain myös musiikkivideomaisen ilmaisun, jossa värimaailmallakin leikiteltiin. TV-kuvassa saattoi olla varsinaisen kuvan rinnalla mustavalkoista toisesta kamerasta kuvattua kuvaa. Myös leikkauksen rytmi koki radikaaleja muutoksia. Entisestä 7-10 sekunnin säännöstä siirryttiin intensiivisempään, musiikilla usein tahditettuun kuvailmaisuun. Musiikista ja kuvasta pyrittiin luomaan yhtenäinen kokonaisuus. Aiemmin kuvaa ja musiikkia ei yhdistetty kokonaisuudeksi, vaan musiikki toimi usein pelkkänä ulkoisena tehokeinona. Musiikin ja kuvan symbioosi tapahtui osittain myös musiikkivideoiden ansiosta. Tämä herätti uudenlaista toimintaa lasten- ja nuortenohjelmissakin.

Yleisradion lasten- ja nuortenohjelmien tuottaja Timo Lehtinen totesi keskusteluisamme pelänneensä johtoportaalta tulevaa palautetta visuaalisista kokeiluista. Kritiikkiä ei kuitenkaan kuulunut ja tuotanto jatkoi samoilla linjoilla. Yleisradion lasten- ja nuortenohjelmiin avautui uusia mahdollisuuksia kuvalliseen ilmaisuun. Mahdollisuuksia lisäsi myös tekniikan halpeneminen ja kompaktisoituminen. Tämä mahdollisti sen, että yhä useammin keikoilla käytettiin kahta kameraa kuvatessa, jolloin kuvakulmia voitiin käyttää leikkauspöydällä entistä enemmän. Erillistä ammattikuvaajaakaan ei enää välttämättä tarvittu laitteiston pienentymisen ja helppokäyttöisyyden vuoksi. Joissakin tuotannoissa nuorille annettiin jopa omia kameroita, jolloin heidän kuvaamansa materiaalia käytettiin ammattikuvaajan rinnalla inserteissä. Tuo mahdollisti sen, että kuvamateriaalista tuli rennompaa, liikkuvampaa ja kuvauspaikkoja oli enemmän. Myös yöllistä kuvamateriaalia,

esimerkiksi skeittivideoiden tekemisestä, oli helpompi saada. Nuorten kuvaamaa materiaalia jouduttiin kuitenkin paljon editoimaan ja muokkaamaan, sillä ammattitaitoa heillä ei yleensä ollut. Kuvat toimivatkin lähinnä efekteinä varsinaisen kuvaajan materiaalille.

Nuortenohjelmien kuvaajista muodostui kauttaaltaan moniosaajia, jotka leikkasivat kuvaamansa materiaalin offlineksi ja pikkuhiljaa jopa onlineksi, eli valmiiksi insertiksi. He toimivat valaisijoina ja usein myös äänittäjinä. Samanlainen työnkuva on tällä hetkellä mediatoimittajilla ympäri maata.

Nuortenohjelmien juttujen pituudetkin lyhenivät. Siirryttiin kansainväliseen insertiformaattiin, jossa pyrittiin sisällyttämään kaikki oleellinen pariin kolmeen minuuttiin. Myös studiokeskusteluissa taustalla alettiin käyttää taustamusiikkia. Studiokeskustelujen funktio pysyi samana kuin ennenkin: insertit tukivat yhä selvemmin myös itse studiokeskusteluja. Lavasteet tosin muuttuivat värikkäimmiksi ja eläväisemmiksi. Urheiluohjelmissakin läpikäytiin muutoksia. Musiikkia käytettiin aikaisempaa enemmän inserttien rytmityksessä. Kehitystä helpotti teostokorvauksien muutokset. Teostokorvaukset maksettiin koko YLEssä keskitetysti sovittuna kertakorvauksena, jolloin eri toimitusten käyttämät minuuttihinnat halpenivat reilusti. Myös musiikkivideoiden esittämiskorvauksista tehtiin uusia sopimuksia, jolloin niiden minuuttihinnat mm. uusintojen suhteen halpenivat selvästi.

3.2 Kuvallisen ilmaisun kehitys kaupallisella sektorilla

Myös Suomessa kaupallisella puolella tapahtui. Kolmoskanavan tulo vuonna 1986 loi uusia mahdollisuuksia tv –ilmaisulle. Kolmoskanavan ohjelma *Tänään Tässä ja Nyt* (Timo T.A. Mikkonen) oli ensimmäisiä kokeiluja päivittäisen ja intensiivisen ohjelmatyyppin tarjonnassa. Kolmoskanavan myötä myös siihen myöhemmin sulautunut MTV3 uudisti profiiliaan ajan hengen mukaisesti. Pahvisista ja muovisista taustoista sekä usein stabiilista kuvailmaisusta siirryttiin menevämpään ja elävämpään ilmaisuun. Esimerkkinä tästä kolmisen vuotta pyörinyt *Hyvät, Pahat ja Rumat*, joka keräsi torstaisin toistuvasti viikon korkeimpia katsojalukuja. Myös nuortenohjelma *Jyrkin* tulo muutti kuvallista tv-ilmaisua. Leikkaus toteutettiin musiikin ehdoilla nopearytmisesti sekä inserteissä että usein myös studiokeskusteluissa.

4. KUVALLINEN ILMAISU YLEN ALUETOIMITUKSISSA

Yleisradiolla on tätä nykyä reilut parikymmentä aluetoimitusta. Tärkein funktio niillä on alueellisen uutismateriaalin tuottaminen. Ennen keskeisessä roolissa oli myös paikallisuuden, kuten murteen korostaminen ja valtakunnallisen uutisen paikallistaminen ja esiintuominen alueen yrittäjän kautta ministerin sijaan. Paikallisen kulttuurin vaalimisen tehtävän tällä hetkellä hoitavat lähinnä alueelliset radiotoimitukset.

Janne Seppänen (2005,18) teoksessaan *Visuaalinen kulttuuri* kirjoittaa, että kulttuurimme on muuttunut ja muuttumassa koko ajan kuvallisemmaksi. Kuvallisuus tuo muutoksia niin empiirisellä kuin poliittisellakin tasolla ja myös siihen, miten kuviin suhtaudutaan. Niistä halutaan saada yhä enemmän sisältöä, aivan kuten tekstistä aikaisemmin. Kuva on kirimässä kiihtyvää vauhtia tekstin rinnalle. Janne Seppäsen teos osoittaaakin sen, että aluetuotannoltakin vaaditaan yhä enemmän. Selvää on, että tuotantoa tehdään varsin kiireellä muun muassa versioinnin takia, mutta etupäässä valmis jälki on ollut hyvää.

4.1 Kuvallista ilmaisua käytännössä

Opinnäytetyötäni varten seurasin päivän (26.2.2007) alueuutisten kuvaajan toimintaa.

Aamukokouksessa hänelle annettiin kaksi keikkaa, joista toinen käsitteli valtuuston kokousta ja toinen teatterin uusia näyttelijäkiinnityksiä. Kuvaaja oli tuuraaja, joten hän katseli ensin eilisillan uutisia nauhalta ja yritti sisäistää yleisen kuvallisen ilmeen.

Tämän jälkeen hän kirjoitti kuvallisia elementtejä listaan, joita hän inserttissään suunnitteli käyttävänsä. Hän kirjasi ylös myös käytettäviä kuvakokoja ja varsinaista leikkausta varten alustavia suunnitelmia.

Ensimmäisellä keikalla hän oli noin tunnin ja toisella reilun tunnin verran. Materiaalia hän kuvasi yhteensä noin 50 minuuttia eli noin 25 minuuttia per insertti. Noin puolet

materiaalista hän kuvasi vakaasti ja loput olkavarrelta. Aikataulun kiireellisyyden vuoksi hänellä ei ollut aikaa viritellä valoja, vaan hän hoiti asian kuntoon kameran aukkoja säätämällä. Äänitys tapahtui langattomalla mikillä, jonka toimittaja asetti haastateltavalle.

Kuvaajan työnkuvaan aluetoimituksessa ja alueuutisissa lukeutui myös jutun leikkaus. Nykyään ei voidakaan puhua pelkästä kuvaajasta vaan medialan moniosajasta. Usein kuvaaja suunnittelee valaistuksen, toimii äänittäjänä, hoitaa kuvausluvut ja leikkaa tv-jutun itsenäisesti. Aikaa leikkaukseen oli varattu noin kolme tuntia, mutta toivomus oli jo aamukokouksessa, että se hoituisi nopeammin. Selvää on, että tuossa ajassa ei ihmeitä pysty tekemään ja paikan päällä kuvattu materiaali oli hyvin perusilmaisua kuvakooltaan sekä kuvallisine sommitteluineen. Aikaa myöskään värierotteluun tai äänelliseen jälkikäsitteilyyn ei tässä aikataulussa ollut. Homman täytyi sujua suunnitellusti keikalla, muutoin juttu ei olisi valmistunut ajallaan.

Viimeisimmässä vaiheessa leikkaaja tai kuvaaja laittoi juttuihinsa tg:t eli tekstilliset tiedot esiintyvistä ihmisistä. Tähän hänellä ei mennyt aikaa kuin noin viitisen minuuttia. Sitten noin 1,50 minuutin ja 2,40 minuutin jutut olivat valmiit. Leikkaaja ei ajanut niitä enää nauhalle vaan siirti ne suoraan serveriin. Serverin kautta tiedot ovat saatavilla tarvittaessa myös muualla Suomessa. Editointi tapahtui digitaalisella AVID-järjestelmällä. AVID-järjestelmällä pystytään valitsemaan haluttuja kuvaklippejä eli kuvaleikkeitä oikeisiin paikkoihin, ja helposti muuntelemaan niiden kestoja ja sijaintia jutun sisällä. Lähetyksen ohjaaja ja uutispäällikkö kokosivat lähetyksen tietokonenäytöllä ajolistaksi, jolta lähetyksen eri elementit kuten jutut, sähkekuvitukset, tunnari, tekstitykset ja lopputekstit lopullisesti ajettiin. Kokemukseni pohjalta kuvallisen käsikirjoituksen teko oli alueuutisissa kuin tilkkutäkki; kolmen eri haastateltavan mahdollinen puoleentoista minuutin mittaiseen uutiseen vaatii harjaantunutta toimittajankorvaa sekä taidokasta kuvallista otetta. Uusi kuvaustekniikka Yleisradiossa on siirtymässä kohti nauhatonta kuvausta, HD-kameratekniikkaa. Tämä on jo koekäytössä muutamissa toimituksissa mm. Kuopiossa. Tästä ei olisi voinut edes uneksia vielä vajaa kymmenen vuotta sitten.

4.1.1 Erot alueilla kaventuneet

Aikaisemmin kuvailmaisun erot olivat suurempia kuin tänä päivänä. Kun siirryttiin alueellisiin tv-uutisiin erot valtakunnan ja alueellisen toimitusten välillä olivat suurehkoja johtuen osittain siitä, että uusi työyhteisö oli usein vasta-alkajia ja osin vielä varsin kokematonkin. Vanhempi tuotantohenkilöstö oli usein kiinni makasiiniohjelmissa ja heidän määräänsä vähennettiin muutamassa vuodessa rankasti.

Myös tekniikka oli YLEn Helsingin ja Tampereen alueisiin verrattuna varsin kevyttä. Nykyään rekrytoinnilla, rutiinin lisääntymisellä ja jatkokoulutuksella sekä kaluston paranemisella pyritään varmistamaan lähetysten tasalaatuisuus kohdealueesta riippumatta. Myös ohjaustyö on lähentynyt valtakunnallista ilmaisua. Paikallisuutiset tehdään nykyisin niinkin laadukkaasti, että ne kelpaavat valtakunnallisiin lähetyksiin. Visuaalisia eroja niistä ei enää huomaa. Taloudellisista tekijöistä johtuen ei ole enää resursseja laajamittaisten makasiiniohjelmien alueellisen tuotannon tekemiseen, joissa olisi mahdollista toteuttaa hyvinkin erilaista kuvailmaisua. Esimerkiksi *Kuningaskuluttajan* tuotanto on keskitetty kokonaan Helsinkiin. Aiemmin sen tuotantoa oli myös Kuopiossa ja Oulussa. Näin on tilanne myös monen muun YLEn tuotannon kohdalla: tuotanto on keskitetty taloudellisista syistä Tampereelle tai Helsinkiin maakuntien sijaan. Paikallisella tasolla kuvataan enää lähinnä lyhyitä alueuutisia. Alueellisesta kuvailmaisusta on tehty uutismaisempi ja tiiviimpi kuin valtakunnallisesta resurssien ja lähetyksien niukkuuden vuoksi. Päivittäisen kiireen keskellä erilliseen valaisuun tai kuvasommitteluun ei usein jää aikaa, eikä sitä myöskään koeta välttämättömäksi.

4.2. Kuvallisen ilmaisun eroja Ylen asia- ja viihdeohjelmissa

Yleisradion suurimmat erot kuvakerronnassa löytyvät asiaohjelmien ja viihdeohjelmien väliltä. Asiaohjelmat myötäilevät perustieteellistä, osittain brittihenkeä kuvallista maailmaa: viihdeohjelmissa sen sijaan rikotaan usein rajoja. Tosin hyvin klassista kuvakerrontaa käytetään usein esimerkiksi erilaisissa kotimaisissa iskelmämusiikkiin erikoistuneissa musiikkiohjelmissa. Eroja asia- ja viihdeohjelmien välillä löytyy myös kuvasommitelmissa. Asiaohjelmissa keskeisessä roolissa on usein puhuja sekä hänelle

jokin tärkeä esine, kuten pöytä. Viihdeohjelmissa ollaan yleensä huomattavasti lennokkaampia ja tuotanto tehdään yhä useammin ulkotiloissa.

Asiaohjelmissa moneen inserttituotantoon on tullut osaksi musiikki, tosin musiikkia käytetään viihdeohjelmiin verrattuna huomattavasti vähemmän. Leikkauksessa myös kuvien kesto on asiaohjelmissa usein pidempi. Viihdeohjelmissa leikkauksia kuvakokojen välillä on keskimäärin neljän sekunnin välein, kun taas asiaohjelmissa puhuvan pään kautta sama kuva saattaa olla kuvaruudussa kaksinkertaisenkin ajan.

Värimaisemastakin löytyy eroja. Asiaohjelmien värisävyjä ei leikkausvaiheessa useinkaan muuteta tai käsitellä. Viihdeohjelmissa asia on toisin. Leikkaaja leikkaa yleensä offlinen, jonka toinen leikkaaja editissä koostaa loppuun tehden siihen värimäärittelyn. Vaihtoehtoisesti värimäärittelyn tekee sama leikkaaja, mutta etupäässä se kuitenkin tehdään. Tämän mahdollistaa se, että viihdeohjelmien tekoon on usein budjetoitu enemmän aikaa ja rahaa kuin asiaohjelmien inserttituotantoon.

Myös inserttien valmiissa pituuksissa on eroja. Kuningaskuluttajan ohjeellinen toivottu inserttipituus on viitisen minuuttia. Viihdeohjelmissa se on yleensä noin kahdeksan minuuttia. Erot eivät valmiina kuitenkaan vaikuta näin suurilta, sillä kuvallinen rytmittely on erilaista, muun muassa käytetyn musiikin vuoksi.

4.3 KUVAILMAISU INDEPENDENT-YHTIÖIDEN INSERTTITUOTANNOISSA

Tuotantoyhtiöiden inserttituotannoissa on paljon eroja riippuen yhtiöstä. Tein haastattelukierroksen kahteen niin sanottuun indie- eli independent-tuotantoyhtiöön: Fremantle Mediaan sekä edesmenneeseen PressVisioniin. Molemmat edustavat hyvin erilaista tuotantokulttuuria. PressVisionin inserttituotanto edustaa hyvin klassista sekä rauhallista ilmaisua. Fremantle Median eri tuotannoista löytyy puolestaan monia kansainvälisiä piirteitä.

Yksi kuvallisen ilmaisuuden murttaja on varmasti Fremantle Median *Big Brother*-viihdeohjelman tuotanto, jossa inserttien pituus saattaa olla jopa yli kymmenen minuuttia. Toteutukseltaan ne ovat musiikkivideomaisia: leikkaustyyli tosin on verkkaisempi. Värimaailmallisesti monissa niistä suositaan mustavalkoista tyyliä, jonka rikkoo rosoinen videokamerailmaisuus. Se tuo tunteen videokameran kuvasta, joka lujittaakin itse ohjelman tehtävää. PressVisionin inserttituotannossa musiikkia ei käytetty juuri lainkaan johtuen taloudellisista seikoista. Myös inserttien kuvallinen ilmaisuus oli uutismaista. Kuvakokojen vaihteluja ei paljoakaan ollut. Asiasisältö oli inserteissä tärkeämpää kuin kuva. Myös leikkaus oli hyvin rauhallista.

Fremantle Median tuotannoissa on täysin vastakkainen tilanne. Kuvakokoja käytetään nopeasti leikattuina ja kultaista leikkausta rikotaan usein tarkoituksella tehokeinona. Monesti myös kuvallisen räiskinnän vuoksi itse asia usein unohtuu, kun kuvaan jää kiinni. Joissakin inserteissä käytetään myös ääniefektejä sekä arkistomateriaalia rikkomaan kuvattua materiaalia.

Indiepuolella eroja on merkittävästi. Nykypäivän tuotantoyhtiöiden kuvallinen ilmaisuus on kuitenkin varsin lähellä Yleisradion linjaa, sillä YLE on monen tuotantoyhtiön ohjelmien pääasiallinen ostaja. Suurin ero tällä hetkellä on urheiluinserttien teossa. RockMedia Group teki 90-luvun lopulta alkaen extremeurheilu-ohjelmaa, jossa lähes koko ohjelman ajan kuvallinen ilme oli rosoinen, nuorekas, intensiivinen ja paikoitellen suosittiin erityisen nopeaa leikkauslinjaa. Teostovapaa musiikki soi kautta ohjelman, ja inserteissä ei usein hiljaista kohtaa ollut lainkaan. Ohjelmasta muodostuikin uuden nuorisokanavan eli TVTV:n yksi lippulaiva, joka siirtyi tuota seuranneelle uudelle kanavalle eli SubTv:lle. Myös urheilukanavalla näytettiin RockMedia Groupin tuotantoa, samoin ruotsalaisessa Viasatin TV3:ssa. Laajentuminen Ruotsiin tuli kuitenkin liian kalliiksi ja tuotanto lopetettiin vuonna 2005.

5. KUVALLISEN ILMAISUN TEKIJÄNÄ YLEN INSERTTITUOTANNOISSA

Lopputyötäni ajatellen olin mukana kolmessa eri insertissä. Nuortenohjelmien jutussa olin kuvaajana (ks. Liite 1), toisessa leikkaajana (ks. Liite 2) ja kolmannessa toisessa kamerassa (ks. Liite 3 ja 4). Inserttien kuvaus alkoi pari vuotta sitten syksyllä. Olin opintojeni aikana kuvannut joitakin projekteja ja myös leikannut niitä, mutta varsinaisesti omaa tuotantoa en ollut tehnyt. Tästä syystä projekti olikin varsin haastava. Liitin mukaan lopputyöhön valmiit insertit DVD:llä.

5.1 Kuvaajana viihdeohjelman henkilökuva-insertissä

Henkilökuvan kuvallista ilmaisua pohtiessa juttelin kokeneiden kuvaajien kanssa. Keskustelun pohjalta tein muistiinpanoja, joista muokkasin kotona omassa rauhassa kuvallisen kuvakäsikirjoituksen. Seuraavaan vaiheeseen pääsin siirtymään, kun sain tarkemmat kuvauspäivät tietooni. Itse kuvaukseen oli varattu pari päivää aikaa. Lisäksi pystyin kuvaamaan materiaalia omalla ajalla lisää. Lähdin siitä, että kuvaan hyvin perusvisuaalista kuvaa. Aluksi kuvasin laajempia ottoja juttuuni, mutta siitä siirryin yhä tiukampaan ja seuraavampaan kuvailmaisuun. Tiesin, että kenttätyössä minua auttaa tarvittaessa pääkuvaaja sekä osittain myös kokemus, jota sain työskennellessäni aikaisemmin nuortenohjelmissa kuvaten monessa jutussa materiaalia toisella kameralla.

H-hetki alkoi lähestyä. Sovin kuvaajan kanssa päivämäärän ja kuvauspaikan. Kävin tutustumassa kuvauspaikkaan vielä tarkemmin ennen varsinaista kuvauspäivää, jotta tila tuli tutuksi. Laadin sen pohjalta myös valaisusuunnitelman. Lähdin siitä, että mukaan otan uutiskuvaajan valaisupaketin eli 3 x 200 watin lamppuboxin. Suunnitelman rakensin kolmipistevalaisuopin mukaan, jossa pääroolissa on päävalo (Gerald Millerson 1992, 61). Tämä sijoitetaan noin 45 asteen kulmaan kuvausakselista ja hieman kameraa ylemmäksi. Täytevalon sijoitin puolestaan kamerasta katsottuna toiselle puolelle kuvauslinjaa. Kolmannen eli tausta-/vastavalon laitoin niin, että se erotti kohteen taustasta (Gerald Millerson 1991, 27). Tämä on suora valolähde, joka sijoitettiin korkealle kohteen taakse. Huomasin valaistuksen tärkeän roolin tunnelman luomisessa.

Kuvaaja on nykyisin usein myös moniosaja. Niin tälläkin kertaa ja etukäteissuunnittelu auttoi myös äänityksessä, sillä silloin selville tuli, millaisia mikrofoneja keikalla kannattaisi käyttää. Päätin käyttää puomimikrofonia langattomien mikrofoniin rinnalle. Etukäteissuunnittelun perusteella tein myös tarvittavasta kalustosta pääkuvaajan avustuksella kalustolistan, jolla tilasin tavaraa kuvauksia varten. Kalustolistalta löytyi jalusta, perusvalot, nauhaa, Sonyn 170-kamera, langaton mikkipaketti sekä refle. Kuvauspäivän lähentyessä tarkistin, että asetukset kamerassa olivat kunnossa. Kertasin myös kuvakoot, sillä niiden pohjalta olin tehnyt kuvasuunnitelman itse kuvauksiin.

Ensimmäisenä kuvauskeikkana oli Juhan af Grannin koti. Olin saanut tietoja kodin pohjasta, joten merkkasin valot ja kameran paikan etukäteen. Itse kuvauspaikalla muutin kuitenkin pääkuvaajan kanssa suunnitelmia. Päätimme siirtää kameran toiseen huoneeseen, sillä siellä oli huomattavasti pehmeämpää valoa. Käytimme luonnonvalon ohella myös kalvoilla höystettyä omaa valoa. Laitoin kameran oikealle puolelle yhden 150 watin tuikkulampun, jonka päälle asensin sinisen kalvon, joka loi miellyttävän tuntuista sävyä yksivärisen seinämaisemaan.

Äänen kanssa syntyi käytännössä ongelmia, sillä pihalla käynnistyi yllättäen pihatyo.

Tästä syystä johtuen kuvaukset viivästyivät noin puolisen tuntia. Kun vihdoinkin pääsimme aloittamaan kuvaukset, kuvasin päähaastattelun puolikuvassa. Rajasin kuvan yläkulman Juhan af Grannin ylähiuksien rajaan, siten että ne mahtuivat kokonaisuudessaan kuvaan.

Tuon kokokuvan rinnalla käytin puolikuvaa sekä lähikuvaa riippuen henkilön teemoista.

Jalustaa käytin lähestulkoon kaikissa kuvissa saadakseni vakaita kuvia.

Kokonaisuudessaan päähaastatteluun meni aikaa noin 25 minuuttia. Tämän jälkeen kuvasin kuvituskuvaa etupäässä olkapäältä sekä otin joitakin kuvia jalustalta. Pyrin keräämään huoneistosta palkintojen ja kuvien yksityiskohtia. Joihinkin kuviin rakensin myös pieniä ajoja. Lopussa otin vielä nauhalle hiukan audiota, jota pystyisi käyttämään tarvittaessa mattona itse leikkauksessa. Leikkauksessa olin myös mukana. Rakensin jutusta raakaversion eli offlinen, jonka varsinainen leikkaaja rakensi onlineksi eli valmiiksi jutuksi. Kuvitukset digitoin omaan AVIDin biniin ja haastattelut laitoin suoraan omalle timelinelle. Leikkaukseen meni aikaa noin kolmisen tuntia ja siinä käytimme myös musiikkia. Leikkausta nopeutti huolellisesti tehty kuvasuunnitelma eli storyboard, jonka tein ennen editiin menoa.

5.2 Kameramiehenä asiaohjelman tuotevertailu-insertissä

Insertti Juhan af Grannin kodissa edusti ennen kaikkea viihteellisempää tuotantoa, koska kuvaus oli henkilölähtöistä ja seuraavaa. Leikkaus oli myös nopeaa. Viihteelliselle insertille vastapainoksi tein tuotevertailun asiaohjelmiin. *Kuningaskuluttajalle* tekemässäni tuotevertailussa sain kokeilla kuvailmaisun tekoa toisessa kamerassa.

Henkilökuva *Kuningaskuluttajaan* erosi tuotevertailuinsertistä siinä, että insertin pääpainona olivat nyt tuotteet. Ennen varsinaisia kuvauksia, kuvasin tuotekuvat tuotteista. Tuotekuvissa käytin kolmea eri kuvakokoa siten, että tuotteen olemus tuli tutuksi. Erikoislähikuva, puolikuva ja kokokuva olivat niitä, joita käytin. Sommittelin kuvat myös niin, että kaikki tuotteet tulivat selvästi esille. Insertin kuvauksen suunnittelussa käytin apuna kultaisen leikkauksen sääntöjä niin, että jaoin kuvaa kolmeen eri osaan sekä pysty- että vaakasuorassa (Korvenoja 2004, 48). Virallisten vakiokuvien rinnalle otin erikoisempia kuvia, jotka mahdollistivat leikkauksessa rytmiä ja jotka sen kautta pitävät mielenkiintoa yllä. Käytin jalustaa lähes kaikissa kuvissa taatakseni vakaan kuvauksen. Yksittäisten kuvakokojen ottamisen rinnalle otin myös tuotteista pannauksen niin, että kaikki tuotteet oli asteltu valmiiksi paikoilleen.

Sisätilasta johtuen käytimme lamppuja kuvauksissa huomattavasti enemmän. Kaiken kaikkiaan mukana oli kolmisen kappaletta lamppuja eli kaikki mitä meillä oli mukana. Käytimme lamppuissa myös kalvoja ja sijoitimme ne kolmen pisteen valaistusopin mukaisesti. Äänityksessä syntyi yllättävä ongelma, jota emme voineet ottaa huomioon. Langaton mikrofoniimme nimittäin otti häiriötä puhelimen tukiaseman vaikutuksen johdosta. Se aiheutti rätinää ykköskanavalle, jolla oli tarkoitus tehdä päähaastattelu. Jouduimme näin ollen muuttamaan kuvaspaikkaa lähettimestä kauemmaksi. Pienillä muutoksilla rutina linjoilta hävisi.

Itse haastattelukuvauksiin meni aikaa noin reilu puoli tuntia. Yritin kerätä haastattelussa tiiviissä kuvassa ilmeitä sekä yksityiskohtia kuvaustilanteesta. Haastattelukuvausten jälkeen kuvasin jälleen pelkkää audiota leikkausta varten. Tämän huomasin olevan hyödyllistä myöhemmissä vaiheissa. Kuvasin loppuhetkillä vielä muutamia erikokoisia ulkokuvia

rakennuksesta sekä pari kappaletta siirtymiä, jotka suunnittelin etukäteen kuvakäsikirjoitusta tehdessäni.

Rakensin tästäkin jutusta offlinen, jonka tekeminen oli aiempaa juttua helpompaa, sillä olin tehnyt tästä jutusta tarkemman kuvakäsikirjoituksen ja pystyin käymään etukäteen kuvauspaikalla. Ainoastaan puhelimen tukilähetin jäi huomaamatta, mikä sotki äänitystä ainakin alussa. Tästä kuitenkin selvittiin.

5.3 Kuvaaja-leikkaajana nuortenohjelman henkilökuva-insertissä

Kolmannen insertin toteutin nuortenohjelmiin. Tässä toimin lähinnä leikkaajana: tosin pienellä handycamilla eli käsivarakameralla otin lisäkuvia itse pääjuttuun. Vaikka toimin tässä leikkaajana, tein kaiken varmuudeksi tästäkin storyboardin, jota rakensimme itse kuvaajan Marianne Heikkisen kanssa. Storyboard on kuvakäsikirjoitusta, jossa kuvat on piirretty vasemmalle palstalle ja teksti etenee oikealla palstalla. Se auttaa kuvasuunnittelussa ja visuaalinen ilme löytyy näin nopeammin. Storyboard sisältää yleensä kuvakoot kahdeksan kuvan järjestelmän mukaisesti (Korvenoja 2004, 159).

Edellisiin juttuihin verrattuna toteutimme tämän jutun huomattavasti kevyemmällä kalustolla. Esimerkiksi valaistusta emme käyttäneet ollenkaan, sillä kuvaukset toteutettiin ulkona ja siihen ei ollut tarvetta. Mikrofoneina käytimme puomia, sillä langattomat eivät tuulisessa paikassa ole tehokkaita. Toimin kuvauksissa puomittajana, sillä äänittäjää emme keikalle saaneet.

Itse leikkausoperaation käynnistin viikon kuluttua. Varasin AVIDin käyttööni reiluksi neljäksi tunniksi. Digitointiin aikaa meni noin vajaa tunti, sillä materiaalia oli paljon. Digitoidessa katsastin materiaalin kertaalleen läpi ja samalla tein muistiinpanoja.

Huomasin, että neljä tuntia oli jutun leikkaamiseen liian vähän, koska varsinaista leikkausrutiinia minulla ei vielä ollut. Myös efektipankista efektien löytäminen oli varsin haasteellista, koska tietokoneen softa oli päivitetty. Jouduin näin ollen tekemään parisen soittoa ratkaistakseni ongelman. Onni onnettomuudessa oli, että leikkasin juttua ilta-ajalla, joten minun jälkeeni ketään ei enää tarvinnut laitteistoa. Sain näin leikata huomattavasti varattua aikaa pidempään. Valmiin jutun sain nauhalle noin neljän aikaan yöllä, joten

leikkaukseen meni aikaa vajaa kahdeksan tuntia. Käytin insertissä musiikkia, jolla pyrin rytmittämään leikkausta. Varsinaisen värimäärittelyn jätin varsinaiselle leikkaajalle, joka teki juttuun pari muutosta lähinnä loppukuvan ja keskivaiheessa olleen hidastuksen suhteen.

Kolmen insertin tekeminen erilaisesta kuin toimittajan näkökulmasta oli haasteellista ja erittäin mielenkiintoista. Kuvalliseen maailmaan pystyi uppoutumaan syvemmin, sillä nyt pelkkää puhetta tai sisältöä ei tarvinnut miettiä läheskään niin paljoa.

6. YHTEENVETO

Kuvallinen ilmaisu on parissakymmenessä vuodessa muuttunut paljon sekä YLEssä että tuotantoyhtiöissä. Insertit ovat usein lyhyempiä ja niihin on ladattu enemmän informaatiota kuin ennen. Leikkaustyylit inserteissä on nopeampaa ja musiikkia käytetään entistä enemmän. Inserttien rooli on kuitenkin pysynyt samana: niitä tarvitaan ennen kaikkea ajankohtaisissa keskusteluohjelmissa.

Kuvallinen ilmaisu ja sen läpikäymä muutos ja kehitys on kiinnostanut minua paljon. Muutosta on siivittänyt alalle tulleet uudentyyppiset ammattilaiset kuten muun muassa mediatoimittajat, jollainen minustakin valmistuu. Päätin valita opinnäytetyön aiheeksi YLEn inserttituotannot, koska minulla on niistä omakohtaisia kokemuksia.

Toimintatutkimus ja oman työskentelyn havainnointi, oli mielestäni hyvä. Näin pystyin hyödyntämään omaa laaja-alaista osaamistani. Myös päiväkirjan kirjoittaminen kuvauspäivien aikana auttoi pitämään kokemukset mielessä ja jakamaan ne muiden kanssa. Uskon, että havaitsemistani asioista on apua media-alan ammattikorkeakouluopiskelijalle. Läpikäymäni kokemukset ovat sellaisia, joihin varmasti jokainen jossain vaiheessa opintoja törmää.

Huomasin opinnäytetyössäni myös sen, kuinka tärkeää etukäteissuunnittelu ennen kuvauspaikalle lähtemistä on. Kun perusasiat ovat selvillä, itse kuvaustilanne sujuu

rennommin ja nopeammin eli ammattimaisemmin. Tällöin on myös kuvaustilanteissa helpompi reagoida mahdollisiin ulkoisten tekijöiden muutoksiin. Näitä voivat olla esimerkiksi kuvauspaikalla yllättäen alkava melu, vesisade, ukkonen tai vaikkapa se, että haastateltavaa jännittää.

Uskon, että tulevaisuudessa kehitys inserttien kuvallisessa ilmaisussa jatkuu. Kilpailun kiristyminen (muut kanavat, YouTube-jakelukanava ynnä muut) ajaa YLEä tilanteeseen, jossa inserttien laadulta odotetaan ja vaaditaan entistä enemmän. Tekemisiä ja valintoja perustellaan tarkemmin. Kameroissa siirrytään pikkuhiljaa HD-formaattiin eli kovalevykameroihin, jolloin kuvan siirto AVIDiin tai vaikkapa toiselle paikkakunnalle verkkoteitse on entistä nopeampaa. Tämä tarkoittaa myös sitä, ettei nauhoja enää tulevaisuudessa tarvita. Uskon myös, että tulevaisuudessa joidenkin makasiiniohjelmien tuotanto siirretään maakuntiin, sillä YLEn kanavat tarvitsevat enemmän paikallista väriä. Nopeiden verkkoyhteyksien vuoksi maakunnassa tapahtuva tuotanto on varmasti myös kustannustehokasta, eikä ammattitaidosta ole pulaa.

LÄHTEET

Korvenoja Pekka 2004. TV-kameratyön perusteet. Helsinki: Yliopistopaino.

Leinonen H: Koululaiset tv-insertin tekijöinä - kokeilu Ylen ja BBC:n kanssa. LAPIN TIETOYHTEISKUNTASEMINAARI TUTKIJATAPAAMISEN ABSTRAKTIT 2004. Lapin yliopistopaino 2004. 16.2.2008: <http://ktk.ulapland.fi/isbn951-634-917-X/isbn951-634-917-X.pdf>

Seppänen Janne, Visuaalinen kulttuuri. Teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle. Vastapaino. Tampere 2005

Millerson Gerald 1991. Lighting for Video: Third edition. Oxford: Focal Press.

Millerson Gerald 1992. Video Production Handbook: Second edition. Oxford: Focal Press.

Valpola Veli 2000. Suuri sivistyssanakirja. Juva: WSOY.

Omat työpäiväkirjat

LIITTEET

Liite 1: Henkilökuva viihdeohjelmiin, kuvaaja Janne Tolonen

Liite 2: Tuotetesti kuluttajaohjelmaan, kameramies Janne Tolonen

Liite 3: Henkilökuva nuortenohjelmiin, kuvaaja-leikkaaja Janne Tolonen

Liite 4: Henkilökuva nuorteohjelmiin, apulaiskuvaaja Janne Tolonen